

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE

PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Youth Society

Nastopila na Evropskem sejstvu (izven Chicago) v Kanado \$2.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; na Chicago in Cleveland \$7.50 na leto, \$11.75 na pol leta; na Londonu \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$2.00 per year, Chicago and Cleveland \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Člani glaslo ne dobivajo. — Glaslo se pošilja vsem članom, ki so plačili članstvo. — Glaslo se pošilja tudi tistim, ki so plačili članstvo, a ne dobivajo članskega glasla. — Glaslo se pošilja tudi tistim, ki so plačili članstvo, a ne dobivajo članskega glasla.

Advertising rates on agreement. — Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. — Other communications, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na var: kar ima stih v letu

PROSVETA

3557-58 St. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v objavo na primer (July 31, 1939), štiri valjane besede na zadnji strani, da vam je s tem datumom pošilja naš glaslo. Poslovna je pravilnica, da se tem list ne pošilja.

136

Kako stoji Amerika z ozirom na vojno-VII

Kje stoji danes sovjetska Rusija?

Od zadnje jeseni, ko je z monakovskim "mirom" izginila samostojnost čehoslovaške republike, je Sovjetska unija dejansko izolirana. Njena zveza s Francijo je samo še na papirju in njene mednarodne aktivnosti v Ligi narodov so zdaj brez pomena, kajti Liga sama obstoji samo še po imenu. To dejstvo je sovjetska vlada sama potrdila, ko je zadnji mesec ignorirala sejo sveta lige narodov v Ženevi.

Odalej je Rusija primorana skrbeti sama za svojo obrambo na dveh koncih svojega ogromnega teritorija — pred japonsko agresivnostjo v Aziji in pred fašistično agresivnostjo v Evropi. Stalin dobro ve, da se ne more več zanesti na Francijo in še manj na Anglijo; on dobro ve, da je Chamberlainova taktika "appeasementa" naperjena proti Rusiji. Ta taktika gre za tem, da se Hitlerjeva agresivnost obrne na vzhod in se tamkaj izčrpa. V interesu burboncev v Londonu in Parizu je, da Hitlerjeva bojna mašina ne ograža zapada Evrope, temveč naj se zakadi proti Rusiji in naj se tamkaj zamudi toliko časa, da bo nevarnost vojne na zapadu odstranjena. V ta namen sta Chamberlain in Daladier trtovala Hitlerju Avstrijo in Čehoslovakijo, dalje sta žrtovala Španijo in najbrže bosta žrtovala še kaj.

Stalinova vlada vse to dobro vidi in njena politika stremi baš narobe. V interesu Stalinovih sovjetov je, da se Hitlerjeva agresivnost obrne proti zapadu in če je le mogoče — naj se tamkaj izčrpa. Kaj bi Stalin dal, če bi to dosegel? Če je potreben kakšen "appeasement", da se Hitler premisli in se zažene namesto v Ukrajino na Holandsko in proti Franciji ter Angliji, je tudi on pripravljen. In res je Stalin pridno na delu; pridno sklepa nove pakte s Poljsko in nove trgovinske pogodbe s Hitlerjem in Mussolinijem. Če bo Hitler zagotovljen, da dobi iz Rusije dovolj surovin in živil za svojo prihodnjo štriketko, kaj mu more braniti, da ne bi izpremenil svojega programa?

Kakor ima Hitler v vseh deželah svojo prednjo stražo, da v njegovem interesu dela razdor in gladi tla njegovi propagandi, tako jo ima tudi Stalin. Naloga Stalinovih komunistov v Franciji, Angliji in Ameriki danes je, da drže Hitlerja proč od Rusije s tem, da provocirajo razpoloženje za vojno s fašisti v teh deželah. Če se pa Hitler kljub temu odloči za spopad s sovjeti, bo Rusija potrebovala zaveznikov in — Amerika bi bila zelo idealen zaveznik.

Ameriški komunisti so danes veliki ameriški patriotje, ampak tega njihovega početja nihče ne jemlje resno; vsakdo, ki ima le drobno žlico soli v glavi, dobro ve, da je to hinavščina prve vrste. Ameriškim komunistom ni absolutno nič za Ameriko — kakor ni slovenskim komunistom absolutno nič za Slovenijo, čeprav so danes najgrozečnejši slovenski nacionalisti, namreč na jeziku! — kajti njim gre v prvi vrsti za Rusijo in storili bodo vse, kar je sploh mogoče, da pridobijo Ameriko za zavezništvo z Rusijo.

Zadnjič smo omenili, da je ameriška novodelska politika, kakor je danes usmerjena, precej naklonjena vodam, ki tečejo na milin Rusije. Ali je naklonjena namenoma? Tega ne moremo reči, vendar bi verjeli, da ni. Na gozbezanje burboncev, ki enostavno mečejo Roosevelta in novodelske v službo Moskve, mi ne damo nič. Roosevelt je najbrže prepričan, da bi njegova svarača beseda zadržala diktatorje in dala vzpodbudo demokraciji v Evropi, da se pripravi na odpor; morda je tudi prepričan, da agresivna beseda Amerike in njeno oboroženo pripravljanje zastrašita Hitlerja, da odneha s svojim osvajalnim programom. Na drugi strani kajpada je pa ta taktika v največji kontradikciji z dejanskim zalaganjem Hitlerja in japonskih militaristov z vsemi bojnimi potrebščinami s strani Združenih držav.

Kljub tem kontradikcijam in drugim zlovesnim komplikacijam na vseh koncih in krajih je Rooseveltova zunanja politika doslej zelo ugodna za komunistične račune. Ti računi so, kot smo že rekli, da se Hitler zaplete v vojno z demokracijskimi državami na zapadu namesto s

(Dolje z zadnji strani)

Glasovi iz nasebin

Ni koles v glavi

Cleveland. — Nisem več delavec, tudi ne pisec, pač pa velik čitatelj vseh naprednih listov v Ameriki. Ker pri najlepšem solncu velika večina ljudi ne vidi, je to znak, da v človeških možganih ni koles, ki bi vodila razum. To bi lahko čutili in tudi slišali vsak slepec. Na milijone denarja znošijo v božji hram, toda to je toliko kakor bi zili kozarec vode v morje.

Vprašanje je koliko potrebuje človek ali družina proletarca za pošteno preživljanje? Ako bi družinski oče zaslužil vsaj \$1500 na leto, bi se nekako šlo, toda še tega ni. V Prosveti in Proletarcu čitam, da imajo ravnatelj nekaterih družb in velikih trgovin do \$60,000 plače na leto ali pa še več. In to za nekaj podpisov na dan in kakšno zbadljivo podložniku.

Cital sem, da je umrlj papež v Rimu zapustil samo \$330,000,000. Od kje ta vašta? To je vprašanje vseh vprašanj. V kakšnih namenih toliko bogastvo? Ako se res kaj sveti v človeških možganih, bi bil odgovor, da je bil ev. oče največji izmogovalček človeštva na zemlji. Zakaj ima katoliška cerkev 62 kardinalov, ogromno število nadškofov, škofov, kanonikov, dekanov in veliko armado vikarjev, župnikov in kaplanov in po vrhu še polno sekt? Od kod živi ta ogromna masa posvečenec? In to brez vsakega dela! Dan ima 24 ur. Vsi ti posvečenci imajo vsak dan 20 do 23.5 ure prostega časa. Prodajajo same slepine besede.

Za cerkve ljudje žrtvujejo denar, delo in zopet denar. Gospodarji so škofje. Ti pa delaj, moli in trpi, po smrti pa z zrakoplovom v megle ali peklo. To uči. Trdijo, da je pod nami Kitajska, v sredini zemeljske oble pa peklo. Pravi peklo je v vseh vrstah rudnikov in premovalnikov. Tam je tisti peklo, brez ognja in žerjavice. Ako bi ljudstvo pričelo misliti vsaj od temena do nosa, bi bilo veliko boljše za delovne ljudi vsega sveta.

Naj povem resnično zgodbo. Pri nas v Cerknem na Primorskem je dekanovale Jože Jeram, pomagala pa sta mu dva kaplana in včasih tudi kakšen vpokojeni vikar. Leta 1886 je dekan Jeram ustanovil pri nas prvi misijon, ki se je potem ponavljal vsakih deset let. Pred farno cerkvijo so postavili mizo in stol. Tam je pridigal neki misijonar. Kakor sem alisal, so nekateri jokali, drugi se bolj resno držali, tretji pa so se muzali. Nasproti cerkve čez trg sta bili dve gostilni. V eni teh gostiln nas je sedelo šest fantov, ki smo igrali "evik" ter imeli liter ipavca na mizi. Tedaj mi ni bilo še 18 let.

Čez deset let je bil zopet misijon. Nisem bil doma, pač pa v svetu, toda slišal sem, da je par žensk znorelo, ker so poslušale misijonarja. To je bil blagoslov za tiste ženske in tudi za druge norce. Bil pa sem doma v Cerknu, ko sta umrla vikar Novak iz Novakov in naš dekan, oba v 24 urah. Ko je bil dekan še na mrtvaškem odru, je prišel z Dunaja neki vojaški nadporočnik, pobral

neke listine in odšel. Ni čakal pogreba. Kdo je telegrafično poklical tega nadporočnika, ne vem. Vem pa, da je bil dekan nekoč dobil zalo dekle z Dunaja, staro 16 let. Znala je le nemški, toda v dveh letih se je naučila slovensčine, prav za prav cerkljansko narečje.

Po dekanovi smrti se je izvedelo, da so bili dotični oficir, njegov brat in tisto dekle — dekanovi otroci. Ko je dekle od žensk izvedela, kdo je njen oče, je znorela in je bila poslana v dunajsko norišnico. Izvedelo se je tudi, da je bil dekan premožen in da je zapustil 70,000 goldinarjev — jaz jih nisem štel. Eden največjih kmetov, njegov žlahtnik, je dobil največ. Denar pa ni imel haska.

Priporočam čitateljem, da se naroče na dnevnik Prosveto in tednik Proletarec.

Andrew Obed, 5.

O rudarskih razmerah

Peoria, Ill. — Zdej, ko imam stalne počitnice, se bom še kaj oglašil. Zadnja dva meseca smo pridno kopali črni diamant in ga dobili čim več na površje. Zdej, ko je nekoliko zima pritila, je pa dela zmanjkalo in so nas poslali na površje — mene za vedno. Na cesti nas je ostalo okrog 150 rudarjev, članov PMW. V krušni liniji Strica Sama jih bo torej toliko več.

Kar se tiče drugih industrij, še ni tako slabo. Ampak za nas plešaste ni več prostora nikjer in bomo morali od zraka živeti.

Zadnja veselica našega društva 489 SNPJ je dobro uspela. Zahvalimo se članom društva 311, ker so nam pomagali do uspeha. Kot pride na zabavah do raznega pogovora, tako mi je tudi na naši nedko omenil, kako bi bilo lepo, če bi bili združeni in bi lahko večkrat kaj aličnega naredili ter se še bolj sprijaznili. Odgovoril sem, naj se tistim zahvali, ki vse zahtevajo odbojijo.

V 35. številki Prosvete sem čital dopis br. Snolja, ki se je dotaknil dopisnikarice iz Illinois. Na eni strani jo je pohvalil, na drugi pa pogrjal, češ da je bil njen dopis le osebnost proti Lewisu. Sicer pravi, da Lewis ne odgovarja njihovim zahtevam, toda je za močno unijo. Jaz pravim, da ste le močni Lewisovi pajdaši. Kar on stori, to morate vzeti, ne glede če ste zadovoljni ali ne. Pri PMW je drugače. Nobena eksekutiva ali posamezni odbornik nam ne more nekaj veliti brez splošnega glasovanja rudarjev. Snoy pravi, da bi bila enotna fronta najboljša. Seveda bi bila. To tudi mi zahtevamo, toda ne pod Lewisom.

Pravi, da je tudi pri nas nekaj narobe, ker sta Ozanich in Pearcy izpodletela. Povem, da Ozanich ni kandidiral v noben urad, ker po unijskih pravilih ne more biti v istem uradu več kot dve leti. Pravi tudi, da Ozanich prosi eksekutivo, naj ga proglašajo za mednarodnega predsednika. Toda to je bilo odrejeno do prihodnje konvencije, ko je bila PMW prošljena za mednarodno unijo. Snoy meni, da Ozanich

Dr. Edvard Beneš, bivši predsednik češkoslovaške republike, in njegova žena, ki sta nedavno dospela v Ameriko.

ni dober voditelj. Jaz rečem, toda ne bo ne on in nihče drugi za enotno fronto, dokler se Lewis ne odstrani. Kaj se nimate dovolj "trubelna"? Zakaj pa plačujete asement? Ali se ne znate sami bolje vladati in morate njega poslušati?

Ni vse tako kakor Snoy piše; bas obratno je. S tem je priznava tudi Prosveta v Illinoisu, ker je bolj naklonjena Lewisu kakor pošteni progresivni rudarski uniji. Naj omenim, da ta spor ni bil nikdar naperjen proti stari rudarski uniji, marveč le proti starim utopistom in absolutistom kakor je Lewis, ki sam dela razdor med delavstvom v prid baronom.

F. Franko, 489.

Se o otvoritvi SND v Pueblo

Pueblo, Colo. — V slogi in združenju je moč. S temi besedami je Louis Korošec otvoril program, kateri se je izvajal 12. febr. na otvoritveni proslavi Narodnega doma nad zadržno prodajalno. Predstavil je mestnega komisarja G. J. Stumpfa, ki se je izrazil, kako ga veseli, da smo se Jugoslovani skupaj strnili in zgradili nekaj, kar bo v ponos nam vsem, posebno pa še mlajši generaciji. Nato je govoril Fr. Okoren, zastopnik JSKJ, ki je v svojem 20-minutnem govoru čestital puebski nasebini in obenem urgiral nas, da delujemo še naprej v slogi in dajemo zgled mlajši generaciji. Govoril je Peter Čulig v imenu društva sv. Petra in Pavla JSKJ in za njim je nastopil predsednik KSKJ John Germ, ki je čestital k vzvišenemu delu, ki ga je napravila nasebina in obenem pozival, da se obnašamo kot bratje in kadar pride do kakšnega nesoglasja, izravnamo ga doma, ne pa bobnati po vsej Ameriki. Nato je govoril Frank Boltezar v imenu društva Orel št. 21 SNPJ in za družno prodajalno. Zadnji je govoril F. Pechnik v imenu dramskega kluba Zore, pškega zbora Slovenec in samostojnega društva Pomoč. V svojem kratkem govoru je omenil, kaj vse se da napraviti, ako je sloga in zaupanje med nami. Dan 12. febr. naj nam ostane v spominu ne samo kot rojstni dan Abrahama Lincolna, ampak tudi kot praznik našega dokončanega dela.

Sledila je igra "Pri puščavniku." Takoj se je videlo, da skrbnemu nadzorstvu Rose Radovičeve ni ušla nobena še tako mala stvar in igra je bila izpeljana prvovrstno. Igralci so iz

peljali svoje vloge ne kot navadni delavci, ampak skoro bi mislili, da so profesionalci. Po mnenju občinstva je bila igra prekratka in to je vselej, kadar se avdijsenca poglubi v igro. Ako je igra slabo izpeljana, je vsaka predloga, torej to je znamenje, da so vse osebe na odru izvršile svoje vloge.

Po igri sta nastopila s harmonikami Berni Kogovšek in Edward Jamnik, ki je tudi zapel "Moje dekle je še mlada."

Nastopila sta pevka zbora Slovenec in Prešeren. Vsak je zapel tri pesmi, nakar sta se oba zbora strnili in zapela "Morje Adrijsansko." H koncu so prišli še igralci na oder in po celi dvorani je zaorila "Hej Slovani."

Med nastopom pevskih zborov je Rose Radovič deklamirala skladbo "Kanarček", ki jo je zložil, kot je iz nje razvidno, nek uradnik v Ljubljani. Zamislil si je, koliko lepše in brezbrilnejše življenje bi imel človek, če bi se rodil kot ptič. Posebno zanimiva je zadnja kitica, ki se glasi: "Človek nima kot ptič zastoj stanovanja, od rojstva do groba ga le smola preganja."

Kanarček kanarke za ženo Bog dal je. ljudem pa mnogokrat daje — kanale. ... Skratka, če bi danes še smeli si prebivati in mesto človeka — kanarček postati, verjeme — na roko bi smuknil takoj — ne pomisljal si nič in — štr — blagoslovil človeško življenje kot — ptič. ...

Ko je bil program končan, smo se po večini razšli, le manjša grupa je ostala v pivnici do večerje. Po isti smo pa zopet skupaj prišli in rajali do pozne ure v poudeljek jutraj.

Videl sem rojake iz bližnjih in daljnjih nasebin. Celu iz New Mexice jih je bilo nekaj; Nekako ob desetih se je pojavil med nami tudi br. Tomšič, ki je bil na potu domov s seje gl. odbora SNPJ.

In tako nam bo 12. febr. ostal v trajnem spominu ne le samo zato, ker smo otvorili dvorano, ampak tudi zato, ker smo se izkazali, da smo pripravljeni skupno delovati za blagor človeštva, kajti prišel bo čas, ko ne bo nihče žel, česar ni sejal. Ta čas pripravlja združništvo.

Frank Pechnik, 21.

Uspešna maskerada

Imperial, Pa. — Tukaj so zelo slabe delavske razmere. Veliko ljudi je brez dela, toda vseeno je bila velika udeležba na naši maskeradni veselici dne 11. febr. Prišli so iz vseh krajev od blizu in daleč. Maskar je bilo tudi veliko in nam je bilo žal, ker smo imele samo tri nagrade, katere so dobile najbolj pomenljive maske.

Prvo nagrado sta dobili mrs. J. Janeshek in mrs. F. Lukan iz Midwayja, ki sta predstavljali Delo in Kapital; drugo nagrado sta dobili miss Angela Čes in mrs. Leonard iz Imperiala; ki sta predstavljali SNPJ in bolniško strežnico; tretjo je dobila mrs. Jeram iz Mocn Runa, ki je predstavljala Strica Sama. Če je imela par, ne vem, ker nisem govoril z njo, ker je prej odšla. Imele smo tudi "cake walk". Terto je dobila Ann Marie Kacur iz McKees Rocks.

Bili smo vsi veseli, tisti, ki so dobili nagrado in tudi drugi, ker godbo smo imeli izvrstno, Joe Koroščinov, ki je igral polke in valčke, da je vse plesalo, staro in mlado. Iskrena hvala vsem, ki ste se udeležili naše veselice. Hvala vam za tako lep večer.

(Dolje na 3. strani.)

Zemlja — velikanski motor

Zemlja bi lahko primerjali z velikanskim motorjem. Po nekem temeljnem fizikalnem zakonu se mora sila, ki jo razvija naša premična, na ta ali oni način zopet javiti, kajti sila je vesoljstvu neminljiva, noben nje del se ne more izgubiti. V čem se kaže torej delo naše zemlje?

Lahko bi odgovorili, da se efekti njene kažejo v menjavi dnevo in noči, poletij in zim. Toda to bi ne bilo pravilno, ker so le posledice sončnega žarenja, ne pa zemeljskih sil. Menjava dnevo in noči, poletij in zim predstavlja le spremembo pojave zemeljskih sil, ne pa njihovih učinkov v fizikalnem smislu. Zemlja mora učinke svojih gibov čutiti, ko reče na lastnem telesu, kakor spoznavnik v železniškem vozu spremembo brzosti.

Splošno menijo, da je pripisati mene plinu in oseke vplivom meseca. Toda ta dva pojavi je mogoče razložiti tudi brez luninega vpliva iz učinkov zemeljskega vrtenja okrog lastne osi. To vrtenje povzroča med drugim tudi premikanje celin in morij, kajti zemeljska skorja ni od mase, kakor so menili nekoč, temveč nad površino in gibljiva tvorba.

Iz geologije vemo, da je bila razdelitev kopnin in morij nekoč popolnoma drugačna, kar mogoče razlagati s stalnim premikanjem zemeljske skorje zavoljo zemeljske toplote in reče mase, ki razvija spet podnebja ter nastajanje ledenih dob, kar pripravlja na našo miselnost v teku tisočletij spet nove geološke obrate.

Neposredna posledica motornih storitev vrte se zemlje so tudi dvigi in nižanje tal, ki povzročajo premiki mas. Takšni učinki zemeljskih sil pa se kažejo tudi v notranjosti planetov. Ni nobenega dvoma, da nastajajo zavoljo vrtenja med zemeljsko površino in zemeljskim jedrom potresni ter ognjeniški pojavi. Znanost je šla do prepiranja, da se morejo zemeljska plota in žarčne mase razvijati tudi iz dinamnih učinkov sil ali pri zemeljskem vrtenju. Te razlagi ni niti nujno potrebno, da bi bila zemeljska krogla nekoč žarela krogla, ki se je v časi ohladila. Ta teorija ohladitve je danes priprilno zastarela.

Tako so se nekdanja naziranja o nastajanju raznih zemeljskih pojavov, plime in oseke, raznih in morskih tokov, zemeljskega magnetizma, premikanja celin, potresov in ognjeniških pojavov temeljito predrugačila. Vsi ti pojavi, ki jim nekoč pripisovali različne vzroke, se danes pojasnijo iz zemeljskih gibov in so posledica motornega dela naše premičnice.

Slabo hranjen svet

Gospodarski odsek Zveze narodov je v kratkim obrnil pozornost javnosti na stisko revnejših državah, na revščino, ki se je v svetovno krizo še stopnjevala.

Preiskave v različnih državah so pokazale, da je celo večji del civiliziranih narodov slabo hranjen. K temu je treba pristeti še nekoč stranost v prehrani, ki ima svoj vzrok v revnosti mnogih narodov, francosko "monoton" in nizko povprečnost v prehrani mnogih rodov. Celu v deželi, kakor so Zedinjene države, kjer hrano zelo previdno šifrirajo, so malo veliko število prebivalcev hranjenih družen. Tudi v Veliki Britaniji, v sorazmerno dobro hranjeni deželi, je poraba mleka manjša od polovice normalne porabe in tudi poraba sadja nazadnje vzporedno z mezdami. Norveška bi za svojo državo potrebovala 30,000 ton presnega mleka, izdela ga pa za svoje potrebe le 2250 ton, preostalo je pa še pomešano z margarinom. Na svetovnem trgu prodajajo pa norveško maslo tretjino slabše od normalnega po konkurenčnih cenah. Mnogim kmetom je kruh trdota njih hrane. To je pa odločno preveč, če upoštevamo slabo kakovost kruha po vseh. V kratkim so v nekaterih deželah dvignili ceno mleka za šolske otroke. Posledice so sijale v Veliki Britaniji so delavci po tovarnah dobili 38 in eno četrtno milijona litrov mleka več, lani, ne da bi pri tem prodale manj mleka na karne. V norveški prestolnici dobijo otroci šoli zastoj tako imenovani "Oslozajtrik", delico mleka, presno maslo, pšeničen kruh, polovico pomaranče, polovico jabolka ali korenja, poleg tega pa še od septembra marca primerno množino ribjega olja.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 27. februarja 1919)

Domače vesti. V Richmondu, Cal., je Hrvat Peter Bojak od lastnih rojakov ostreljen za dva tisoč dolarjev.

Delavske vesti. Rudarji v coloradskih gorah nikoli tarna, da je meza silno padla.

Po svetovni vojni, Spartakovski gibanje Nemčije noče odnehati. — Mirovna konferenca počiva v odsotnosti Wilsona in Clemenceaua.

Sovjetska Rusija. Boljševiška armada je izgubila Libavo in Vidavo ob Baltičkem morju.

(Dolje iz druge strani.)

komunistično diktaturo v Rusiji. Naj kratične države prosijo Rusijo za pomoč, mesto da bi Rusija prosila demokracijo. Če! Računi so, da demokracija izkrvavi, nakar se bosta komunizem in fašizem razumela ...

Španski lojalisti nosijo ranjenega tovariša v bolnišnico, kjer bo dobil zdravniško pomoč.

Novice z starega kraja

Slovenije

MSKI DNEVI V SLOVENSKIH GORICAH

Struga Pesnice je ob straneh pravega starin vrbjem, jelmi in čremo, z bodicastimi stilkami in mogočimi bresti, terih korenine segajo globoko v vodo in se med njimi skrivajo ribe in raki, višje gori pa sedajo pomladni žabe. V krašnih zavojih se zgubljajo med urinskimi bregovi ter med strmimi doli proti Mostom, kjer se raje med poljanskimi njivami, kajočimi, da jih pomladi začne z lukom in česnom, ki je za njance edini večji dohodek. Po njem pa se stane mirno v naročje raje, trudna in upehana od po-katero je morala prelezi.

Če se Pesnica v zimskih dneh polni, razlije čez obrežje ter plavi travnike, je po pesniški lini veselo. Drsalci vriskajo na njem, se vozijo po njem s sanmi, drskalkami, nekateri pa kar po plati, kakor bi imeli železne bi se ne bali, da jih bodo pre-najali. Ali če pride povodenj, košnja, se je nihče ne vese-je, zdaj, v zimski, prosijo kme-čarje, naj jih pomladi ne bla-žijo preveč z vodo, da bo seno, da jim ne bo odplavalo ali oblatilo in postalo pomagati navke in drugih živinskih bo-ri.

V tem času, ko leži nad Slo-venjskimi gorami sneg, ko vleče-li od Svete Trojice burja, živ-rog hramov in zgrajev v hle-celo pesi, je Pesnica videti od zasneženimi travniki kakor mraza osmojene veje, ki se zdijo za počivališče krokarjem, senicam, in na katerih se zdaj zdaj ustavi sraka, porogaja, se mo repenci ter brbra obreklji- besede proti vsem, ki so ji pri- ranje zletavati na guma, se-je se tu in tam vendar še lo- zno. Voda, ki se ima za- aličti svoji naglici in globlji- ruge, da je ni prekril led, ki- nad ribniki in mlakami, se- zposajeno zaletava v ovinko- grize, odnaša rjava prst ter- naplavlja na mirnejša mesta, zigrana pridri do mlinov, je močne zajeze ustavijo in- prisilijo k mirovanju dokler- pride ura, ko jo mlinarji pri- raje, da jim goni mlinska ko- la. Spušča jo skozi zapore v- bove, ki so napeljani nad ko- ali pa pod njimi in so kole- lopate narejene tako, da jih- treba potiskati naprej in od- rivati od sebe. Vodi ni po vo- motenje, ovrnanje njene pro- sti. Ali pomagati si ne more, ježno se zaganja v lopate, da- taji koles bolestno cvilijo. Mli- ri se njene jeze vesele. Za- eni od moke hodijo ob zaje- h, gledajo v vodo in se ji sme- jo, kakor bi jo bodrili, ona pa- ne zmeni zanje, zakrije se s- in v zdrvi po žlebu dalje, da- se čimprej rešila utesenosti in- začutila svobodo, toda toliko- linov je na Pesnici, da se od- tega do drugega skoraj niti ne- ali.

Po cestah se pomikajo števil- nani. Kmetje vozijo na zmo- oji, da bodo pomladi lažje pra- delo, veselo pokajo z biči, kajo in se ogovarjajo, kakor- jim mraz razmajal jezike. Hi- je treba, hiteti! Čuje se, da- mraz ponehal, po brogi za sa- ne tečejo. "Pratika kaže juž- ni. Hiti, Franc, ne postajaj pri- kletih!" dopoveduje gospodar- nu, oni pa dela po svoje, kajti- nad človek se rad pomeni tudi- dekletom med tednom, ker je- nedelje do nedelje cela več- ni in se takrat je težko spre- voriti lepo besedo, ki bi usla- peklicanin ušesom, kakaj ma- ri hodijo v skupinah. Takrat- človek z dekletom lahko le po- li, iz samih šal pa gotovo ne- re spoznati, kako mu je pri- re.

Nekateri obsekujejo ob Pesni- vrbe. Zdaj je čas. Človek ni- nar ne zamudi. To pa je itak- potrebno delo, ki ni v korist- komur, biti pa mora, sicer se- jeve razrase in vrba prebitro- naga. Kje pa bi potem kosci- ali sence? Kam bi hodili le-

zat spravljači? — Na vse je tre- ba misliti pri kmetijah!

"Pravijo, da se tu pa tam pri- pravijo tadi gostija. Predpust je- pač. Zdaj je tisti čas. Tu in tam- se govori o voglednikih, toda- zdaj se po tihem. Ko bo vse do- govorjeno, se bo že kaj več raz- vedelo, kajti so ženske, ki se v- zimskem času nimajo z ničemer- drugim baviti, pa pač govorijo o- ženitvah. Za one, ki so že oklica- ni, so začeli krojači in šivilje- izdelovati obleko, dekleta pa ple- tejo šopke in vence; traki za- svatevčjake pa se dobijo v trgo- vini. Nekaj morajo imeti za klo- buki, da jih poznaš, sicer bi bili- videti navadni gostovanjčaki.

Pred listjaki pjejo dekle pro- so za kolino. V tople suknje za- vite stojijo na stopah, pritiska- jo z nogo na "žreba", ko ga pa- spravijo v primerno višino, ga- sunejo z nogo v stopo, kjer se- dela zlata prosena kaša. Sicer- je treba stopo večkrat izprazni- ti, odsejati od pšena mekinje in ga- znova ogreti, zakaj le tople pro- so se rado lušči, ali vendar gre- delo naglo naprej.

Zdaj se pri nešetih hišah ču- je panje prosa, pri nešetih hi- šah sedijo za mizami ženske, ki- prebirajo kašo, zakaj kolino so- strašne, če kaša ni čista.

Po jutrih se čuje od raznih- strani civiljenje prašičev, ki jih- v tem času koljejo. Zdaj je naj- primernejše. Mraz je, špeh se do- bro suši in kolino vsaj nekaj dni- ostanejo, v mlačnem vremenu- pa takoj okisnejo. Otroci se me- sarjenja bojiijo, toda nič jim ne- pomaga. Očetje namreč pravijo, da- se morajo mladi začeti vadi- ti dela, pa jih prisilijo, da mora- jo pri klanju svetiti, ali pa drža- ti krnico, v katero teče kri za- godljo in za črne koline. Potem, ko- je svinja zaklana, ko je že na- škamlu in ji sladilo špeh, je ne- koliko boljše, takrat deco mine- vtrah, ali takrat je smrad v hiši.

Smrad mine, ko so čreva spušče- na, odlemana ter zrezana po me- ri za kolino, kadar je meso naso- ljeno, zloženo v škafe in ko je- špeh obošen. Takrat postane tu- di veselejše v koči. Mesarji niso- več togotni. Nekoliko okajeni se- potakajo po hiši, nadevlejo klo- base, ali pa stržejo žegnano sol- na meso, ki ga bo treba po nekaj- tednih stlačiti v tunje. Gospodi- nje se nasmihaajo, pripovedujejo- mesarjem, kaj vse so morale sto- riti, preden se je krmljenka tako- zredila; zažarjene stoje pred og- nišči, nalagajo na ogenj, da bi- mesarjem ne zmanjkalo tople- vode ali česa drugega, gospodar- ji pa hodijo pridno v klet, kajti- mesarji so žejni. Treznega me- sarja in naglega pridigarja še- nihče ni videl.

Na gnojivčih se kljujejo vrane. Jezno krakajo in vlačijo sem- tertje kose čreves in mesa, ki so- ga mesarji vrgli na gnojščice. Mačke se dobričajo gospodinjam, drgnejo se po prarih, mijavkajo- in nosijo repove pokonci, kakor- bi hoteli s svojo lepoto vzbudi- ti pri njih radodarnost, psi pa- skačejo za vrani, jih podijo- z gnojščic ter se čudijo, čemu so- ta dan tako kljubovalne: po dre- vju krakajo in opazujejo pse; ko- pa se ti odstranijo, sedajo spet- na gnojščice in brskajo za nesna- go.

Po nekaterih zidanicah se že- pripravljajo k pretakanju vina.

Prezponske ženske oblegajo neko firmo v New Yorku, ki je oglaševala v časopisu, da potre- buje dvanaest delav.

Treba je začeti, da bodo do po- mladnega dela prekuhal tudi- drože, kajti žganje se pri delu- potrebuje. Ob večerih se čuje na- vasi petje. Fantje, ki ne hodijo- radi zgodaj lež, se zberajo za vas- jo, potem pa gredo parkrat gori- in dol in pojo. Živahnejši seve- di tudi vriskajo, zakaj pa ne bi, saj so zdravi in mladi. Veselje- je kakor hrana, koristi človeku- na zunaj in na znotraj. Se nekaj- časa in sima bo vkraj. Treba bo- prijeti za plug in brano in vlagati- v zemljo seme, da bo dalo hra- no našim ustam. Tako poteka v- Slovenskih goricah zima, pestro- in raznoliko, za vsakogar ima ne- kaj in kljub temu, da za črde, dela vajene roke v teh zimskih- dneh ni preveč zaposlitve, teče- zima vendar dokaj naglo. Malo- bo še smeja, malo veselja, pa bo- konec.

Ignac Koprivec.

Iz Primorja

Javne dražbe in stečaji

Javne dražbe so že vsa zad- nja leta posebno v Istri precej- pogoste. Večinoma gredo na bo- ben kmečka posestva ali njihovi- vi večji in manjši deli zaradi- davčnih zaostankov in le deloma- zaradi prezadolženosti prizadetih- posestnikov.

Kakor posnemamo iz letošnjih- prvih pet števk uradnega bilte- na za tržaško in puljsko pokra- jino, je bilo v prvi polovici pre- teklega januarja napovedanih v- območju koprškega sodišča in na- zahtevu koprške zadružne davka- vije, 42 dražb. Na teh bo 104 po- sestnikom z Babičev, Berničev, Brežanov, Diličev, Grintovca, Kun- javcev, Koprja, Laborja, Lopar- ja, Marežig, Planjave, Pomjana, Popetra, Sv. Petra, Rojčev, Ter- seča in Truške odprodanih 138- parcel. Njihovi skupni davčni za- ostanki znašajo 38.105 lir. skup- na dražbena vzkljena cena pa- 89.549 lir. Davčni zaostanki se- gajo od minuma 87.50 lire v pri- meru treh posestnikov v Truški- do maksima 3360.50 lire v prime- ru dveh posestnikov v Kunjav- cih. V Koprju po poleg teh na za- htevo iste davkarije prodana ne- ka hiša z vzkljeno ceno 10.200- lir. Zavod za zemljiški kredit iz- Verone pa je pogal na boben v- omenjenem času 4 posestnike v- Kavranu in Vodnjaku ter nekega- hišnega posestnika v Trstu.

V Trstu je sodišče credilo steč- aj dveh trgovcev, Valentina Da- nielija in Alojzija Versagnassija. Njuna lokala sta bila že zapeča- tena.

DROBIŽ IZ PRIMORJA

Trst. — Ladjo "Stockholm", ki- se je pred kratkem potopila za- radi požara, so sedaj spravili na- površje in priželi z delom za po- polno obnovo.

Trst. — V Rovigu so pričeli- graditi velik kanal, ki bo spajal- Jadransko morje z gardkim jeze- rom. Kanal bo dolg 420 km in- stal bo 400 milijonov lir.

Trst. — Iz Mussolinijevega- fonda je tržaški prefekt podelil- rojstveno nagrado 800 lir druž- ni Juristič za rojstvo dvojčkov.

Trst. — Pred sodiščem je bil- obsojen Milan Čok iz Lonjerja- zaradi tatvine v škodo Marije Su- dičeve in Justa Glavine iz Loh- jerja, katerima je odnesel 100- odu, 500 lir. Pred sodiščem je- moral priznati še tretjo tatvino- 40 lir v škodo Ane Batičeve. Ob- sojen je bil na 1 leto in 1 mesec- zapora in 4000 lir den. kazni.

Trst. — Ker so odnesli iz lad- jedelnice sv. Marka večjo koli- čino cina v vrednosti 12.000 lir, sta med drugimi prišla pred so- dišče Marij Brečević in Perolja- Herman. Oba sta bila oprosta.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Naš gospodinjki klub dobro- napreduje. Ima že 50 članic. Va- bimo še ostale žene in dekleta, da pristopite, ker več nas bo, več zabave bomo imele. Torej- pridite med nas, da se skupaj- zabavamo in pozabimo vsaj ne- koliko časa na vsakdanje skrbil- ti.

Pravkar sem izvedela, da mo- ra predsednik našega društva- 106 SNPJ Frank Augustin v bol- nišnico na operacijo. Želim mu- hitrega okrevanja.

Mary Polšak.

Joško v Clevelandu

Cleveland. — Kot razvidno iz- poročil, nas bo te dni posetil- Joško Oven iz Chicaga. V metro- poli bo govoril na dveh shodih- za španske lojaliste, ki v cen- tralni Španiji še stoje v zakopih- in junaško umirajo za svobodno- Španijo. Tako rekoč golih rok- so se v Kataloniji morali umak- niti v Francijo pred veliko faš- istično premočjo.

Prosvetna matica in JSF sta- sklenili, da nesrečnih španskih- njihovih tragici ne smemo zapusti- ti v njihovi smrti. Stati jim mo- ramo ob strani in nuditi pomoč- kolikor je v naši moči. Vseled- tega pride v Cleveland in nekatere- druge naselbine Joško Oven. V Slovenskem delavskem domu- na Waterloo bo govoril v petek- zvečer, 3. marca, v Slovenskem- narodnem domu na St. Clairju- pa v četrtek zvečer. Pridite na- obo shoda vsi, ki simpatizirate- z junaškimi španskimi bojevniki- ki. Kdor še ni slišal Joškota Ov- na, naj ne zamudi te prilike; ti- ati, ki ste ga že slišali, gotovo- pridete.

Frank Barbič.

Proti Lewisu

West Frankfort, Ill. — Malo- odgovora br. Snopyju. Leta 1933- je 85% rudarjev nastopilo proti- Lewisu. Toda njegova blagajna- je močna. Takoj vam je naložil- vse polno davkov. Vsaka baraba- je imela pravico do pištole, samo- da je bil na Lewisovi strani. Bi- li so tudi dobro plačani in so še- danes. Ni dolgo, ko mi je eden- rekel: Meni je vseeno, če delam- ali ne, ker \$20 na mesec dobim- vseeno. On je Anglež.

Br. Snopy pravi, da so naše u- radnike pometli, kar ne odgo- varja resnici. Pri PMW ne more- biti noben uradnik v enem in- istem uradu več kot dve leti. Šele- po dveh letih zopet lahko kan- didira v isti urad. Br. Snopy pravi- va, da bo Ozanich zahteval me- sto mednarodnega predsednika, kar ne odgovarja resnici. Oza- nich veruje v večino in dela, kar večina sklene. Zdar dela v- uradu v Chicagu zato, ker ga je- Green postavil začasno. Rado- vedna sem, zakaj nekateri tako- napadajo Ozanicha? Ako boste- še nadalje tako zagovarjali Le- wisa, ne bo dolgo, ko boste vsi- pod diktaturo. Besedo imajo tu- kaj samo tisti, katere on nastavi- vi, pa naj bo pri lokalni ali pri- delu.

Br. Snopyja vprašam, kaj bo- Lewis naredil z dvema organi- zacijama? Kontrakt zmeraj de- la za zaprtimi vrati. Vse dis- trikte je razcepil zase. Kaj ga- potem hvalite in njegove "pay- rolerje"?

Gertrude Madizer, 313.

Filmi SNPJ v Penni

Moon Run, Pa. — Članstvu- SNPJ in drugi javnosti v za- padni Penni naznanjam, da se- bodo po raznih naselbinah s 1.

Požar v gozdovih v južnem delu Avstralije. Ogenj je zahteval 60 človeških življenj in povzročil ogromno škodo.

marcem pričele predvajati slike- SNPJ. Z njimi bo prišel tudi gl.- predsednik Vincent Cainkar kot- govornik in predavatelj. Slike- bodo predvajane v sledečih na- selbinah:

1. marca v Slovenskem domu- v Pittsburghu,
2. " v Coverdalu,
3. " v Prestu,
4. " v Syganu,
5. " v Burgettstownu,
6. " v Midwayju,
7. " v Imperialu,
8. " v Strabanu.

Nadaljnje naselbine bodo ob- javljene v prihodnjih izdajah- Prosvete. Članstvo je vabljeno, da si ogleda slike iz starega kra- ja in od tukaj ter sliši predse- dnika Cainkarja.

J. Ambrozich.

Načrt glede utrjenja Guama poražen

Udarec Rooseveltovi zunanji politiki

Washington, D. C., 25. febr. — Njška kongresna zbornica je z- 205 proti 168 glasovom odkloni- la načrt za utrditve otoka Gua- ma in gradnjo letalske baze na- tem otoku. Koalicija konservati- tivnih demokratov in republi- kancev je ignorirala apele pri- stašev Rooseveltove administra- cije, naj kongres dovoli pet mi- lijonov dolarjev za utrditve oto- ka.

Poraz načrta je značilen, ker- je glasovanje sledilo vroči deba- ti, v kateri so nekateri kongres- niki srdito napadali zunanjo po- litiko Rooseveltove administra- cije. Opozicija, ki je kritizirala- Rooseveltov dogovor glede pro- dajanja ameriških bojnih letal- Franciji, je triumfirala.

Proti utrditvi otoka Guama je- protestirala tudi Japonska. Ar- gument opozicije je bil, da si bo- Amerika nakopala jezo tokijske- vlade, če bo utrdila otok, ki je- oddaljen od Japonske le 1500- milj.

Nacijska propaganda v inozemstvu

Berlin, 25. febr. — Nacijska- Nemčija namerava mobilizirati- armado študentov, ki bodo šli po- vsem svetu in pojasnili "no- vo nemško mentalnost". Dr. Gu- stav Scheel, vodja nacijskih štu- dentov, je govoril o načrtu pred- člani nemške akademije. Vsi- študentje, ki bodo poslani v ino- zemstvo, bodo skrbno izbrani in- instruirani, da morajo vedno- predstavljati nemško mental- nost.

Sovjetska Rusija jači pomorsko silo

Moskva, 25. febr. — Izvestja, uradno glasilo sovjetske vlade, poročajo, da je bila nova bojna- ladja spuščena v morje ob ob- letnici ustanovitve rdeče arma- de. Kje je bila ladja zgrajena in- spuščena v morje, njeno ime in- tonaza — vse to je še tajnost. M. P. Fronovski, mornarični ko- misar, piše v glasilu, da bo so- vjetska Rusija kmalu imela ta- ko močno mornarico, da se ne- bo ustrašila nobenega sovražni- ka.

Demonstracije poljskih študentov

Policija preprečila naval na nemško poslaništvo

Varšava, Poljska, 25. febr. — Več sto poljskih študentov je- večeraj demonstriralo proti na- cijski Nemčiji v Varšavi, kamor- pride jutri grof Ciano, italijan- ski zunanji minister. V Pozna- nu so demonstrantje razbili šipe- v oknih nemške knjižnice in po- sloplju, ker je urad lista Posener- Tageblatt, glasila nemške manj- šine na Poljskem. Demonstrantje- so kričali: "Proč z Nemčijo!" in "Zahtevamo, da naciji v- Gdanskem upoštevajo pravice- Poljakov!"

Demonstracije so sledile poro- čilu, da so naciji v Gdanakem- izgnali 85 poljskih študentov s- polittehničnega učilišča pod pro- tekcijsko nacijske policije. Pet po- ljskih študentov je bilo ranje- nih. Gdansk je bilo nemško me- sto pred svetovno vojno.

Policija je preprečila naval- demonstrantov na urad nemške- ga poslanika v Varšavi in areti- rala sedemnajst študentov.

Ljudsko štetje na Ruskem

Skoraj poldrugi milijon lju- dij prebiva sovjetske državljane

Dne 17. januarja se je na vsem- ogromnem ozemlju Sovjetske u- niije začelo ljudsko štetje. Za to- orjasko delo je bila sestavljena- posebna civilna vojska 500.000- mož in žena, števnih komisarjev- in nadzornikov, ki bodo pride- leni 182.000 komisijam, kjer bo- poleg njih poslovalo še preko- 800.000 drugih sodelavcev. Stev- no osebe je pred pol leta preje- lo obširna in podrobna navodi- la o štetju, posečalo je posebne- večerne tečaje, da se je popol- noma usposobilo za važni posel. Letošnje štetje se je tedaj pri- pravljalo zelo temeljito, osobito- na temelju nedavnih izkustev. Provesti bi se bilo moralo že- pred dvema letoma in se je tudi- izvedlo, kakor pa kaže, je bilo- izvršeno površno in v naglici, tako da ga vlada smatra samo- za generalno skušnjo za letošnje- vseobče štetje. Morda je za naše- pojme nekoliko nerazumljivo, a- ko vlada trdi, da so se bili tega- posla pred dvema letoma pola- stili sovražniki sovjetov in da je- treba sedaj korenito popraviti- rezultate omenjenih štetij.

Po nalogu sovjetske vlade mo- ra letošnje štetje predvsem po- kazati globoki zgodovinski pre- porod sovjetskih narodov, ki se- je izvršil v državi v teku zad-

Stavka avtnih delavcev končana

Detroit, Mich., 25. febr. — Kratka stavka avtnih delavcev- v tovarnah Chrysler Motor Co. in Briggs Body Co. je bila kon- čana. V stavki je bilo prizadetih- čez 10.000 delavcev: R. J. Tho- mas, predsednik avtne unije, je- izjavil, da bo jurisdikcijski spor, ki je povzročil stavko, predložen- v rešitve federalnemu delavsko- mu odboru. — Po Jutru.

njih petletk. Vlada hoče do kore- nin poznati ne samo sedanji po- ložaj, marveč tudi dinamiko gi- banja narodov, njihovo socialno- in narodnostno pestrost, da bi na- temelju dobljenih podatkov zno- va organizirala industrijo in po- ljedelstvo, promet, trgovinsko o- mrežje in zlasti narodno obram- bo. Dobljeni podatki bodo dali- novo osnovo za načrtno gospo- darstvo in iz njih se bo dalo- sklepati na marsikako hibo, za- starelost in pomanjkljivost, kar- se bo s statističnim materialom, strokovnjaško proučenim, dalo- odpraviti in dati javnemu življe- nju novega pogona. Tako se gla- sijo navodila, ki števnim komi- sarjem podrobno razlagajo vidi- ke, po katerih morajo poslovati.

V njih pa je na kratko ome- njeno, da letošnje ljudsko štetje- v Rusiji ni samo notranja zade- va sovjetske uprave, marveč bo- do njega ugotovitve tudi tujni- pokazale razmah sovjetskih na- rodov v zadnjem desetletju. "Iz- vestja" pravijo, da bo štetje po- dalo prekrasno sliko polnokrv- nega življenja in dvignilo pred- svetovno javnost celo vrsto mo- dernih ruskih velemot, ki niso- stari niti še deset ali dvajset- let, pa so kljub temu že važna- torična gospodarskega in kultur- nega življenja v dotlej pustih, praznih in pasivnih pokrajinah. Moskovska "Pravda" piše, da- bo štetje pokazalo, kako široke- možnosti so odprte posamezni- kom in njih posebnim sposobno- stim, kako silno so narasle ljud- ske množice, ki s svojim delom- množe narodno blagostanje, in- koliko novih panog je sedanji- ustroj odprl vsesplošnemu ude- leževanju. V tem smislu se gla- sti tudi vsa reklama in agitacija- za štetje v kinematografih in ti- sku.

Vlada naglašja, kako skrbno- so bili izbrani števniki komisari- in nadzorniki. Več ko polovica- jih ima visokoškolsko naobrazbo, druga polovica vsaj srednješkol- sko, pomožno osebo je na najmanj- nižjo srednje šolo. Četrtna števn- nega oseba so profesorji, 15%- tvorijo dijaki univerz in stro- kovnih visokih šol, dalje vodilni- uradniki tovarn in kolhozov, ki- so se posebej obneali kot orga- nizatorji. Obenem tisk opozarja- na vse težkote, ki jih bodo imeli- števniki komisariji. Se večje tež- kote čakajo števnice osebe v od- ljudnih krajih skrajnega severa, v puščavskih pokrajinah, v si- birske tajgi in v oddaljenih gora- skih naseljih Altaja in Pami- ra. V teh krajih se je ravno zaradi- izrednih težkote štetje začelo že- pred par meseci.

Komisarjem je na razpolago- celo brojevne letal, ker bi sicer- v enem letu ne mogli opraviti- svojega posla. Casopisje je že- polno zanimivih podrobnosti o- doživljajih komisarjev in ome- nja zlasti veliko razumevanje- sovjetskih narodov do te velike- podjetje, ki ga nepoučeni sma- trajo večnoma kot pripravo za- nove davke in druga bremena, v- čemer se neuki ljudje menda rea- ne motijo. "Izvestja" poročajo o- primeru, ki ga je doživel števn- komisar v neki oddaljeni vasi- azerbajdžanske republike. K- njemu je pritekla 95 letna Ma- ra Savakidze in mu veselo javi- la: "Bili ste pri nas davi in še- niste mogli vedeti, kakšna veli- ka sreča je doletela našo hišo. Po vašem odhodu se nam je ro- dil vnuk. Se njega zapišite- med državljane!" — Po Jutru.

SIGRID UNDET:

JENNY

ROMAN

Poslovenil Fran Albrecht

"To je nekaj drugega, Jenny. Skušnje, ki so plačilo za greh — saj me razumeš, ne mislim greha v ortodoksnem smislu, temveč kot posledico tega, da je človek ravnal zoper svoje boljše prepričanje — so zmerom bridke. No, vzlic temu menim, da so na vse zadnje te moje skušnje, notranjega človeka v meni nemara vendarle v večji meri obogatile in poglabile, nego bi me mogla kaka manjša nezgoda — ko mi usoda že ni dovolila, doživeti veliko srečo. Nekeč v življenju pa mi bo nemara dodeljeno to še v veliko večji meri — občutek imam, Jenny, da me mogoče te skušnje povedo kdaj še do pravega razumevanja tega, kaj je prav za prav smisel življenja —"

Kar pa se tebe tiče, sem mislil s tem nekaj drugega. Dasi se je tvoja sreča v ljubezni izkazala za nestalno, je bila vendar ves čas, kar je trajala, čista in brez greha — kolikor si polna zaupanja in brez zahrbtnih misli verovala vanjo, ne da bi varala koga razen same sebe."

Jenny je tiho molčala. Cel vihar ugovorov se je dvigal v nji, a temno je čutila, da je Gram ne bi mogel razumeti.

"Ali se ne spominjaš Ibsenovih besed:

In najsi sem s škoto zajadral na dno, je bilo le krasno voziti —"

"Oh, da se ti je hoče prežvekovati te trapa-te besede, Gert. Lahko ti rečem, da imamo mi danes — vsaj večina izmed nas — vse preveč čuta odgovornosti in spoštovanja do samih sebe, da bi priznavali ta rek. Kaj za to, če utonem in se potopim na dno — poskusila bom, da niti z očesom ne bom trenila — samo če bom za gotovo vedela, da nisem sama zavozila svoje škode na dno. Kolikor mi je znano, se najboljše pomorščaki rajši sami vtpe s svojo ladjo, če so zakrivilili njeno pogubo."

"Moje mnenje je seveda to, da mora človek po navadi vse nevednosti pripisati samemu sebi — vsaj v zadnji instanci. Gram se je nasmehnil. "Da pa je po večini prav tako zmoten zajemati celo duhovne vrednote iz svoje nesreče —"

"Soglašam, kar se tiče prvega. Tudi zadnjega. A samo tedaj, če nesreča ni obstajala v tem, da bi človeku zmanjšala spoštovanje do samega sebe."

"Ali, Jennyca mala — tako hudo pa res ne smeš jemati te stvari. Saj si vsi razdražena in pikra. Da, saj se spominjam, kaj si dejala o ni dan, ko je Helge odpotoval. Ali, za božjo voljo, dete, menda vendar ne boš resno mislila, da moraš, vsako zaljubljenost že v krali zadušiti, če od prvega trenutka dalje ne moreš jamčiti za to, da bo to čustvo trajalo do smrti, prenelo vse zoprosti, zmožno vseh irtve — došlo in kakor v neki viziji razumelo osebnost ljubeznivega bitja, razsvetlilo njene najskrivnostnejše globine, tako da je vsako kesnejše razočaranje izključeno?"

"Pač," je rekla Jenny burno.

"Si že kdaj sama občutila kaj takega?" je vprašal Gert Gram tiho.

"Nisem, pa kljub temu vem. — Zmerom sem vedela, da bi moralo biti tako."

Ko pa sem prekorajčila že svoje osemindvajseto leto in sem bila še zmerom stara devica, ko sem zahrepenela po tem, da mi zaljubila in bila ljubljena ter je prišel Helge in se zaljubil vame — tedaj sem položila v stran vse svoje zahteve do sebe in svoje ljubezni ter vzela to, kar sem pač mogla dobiti — seveda do neke mere v dobri veri. Bo šlo tako, sem si mislila — o, gotovo pojde — tistega notranjega zaupanja in gotovosti, da pojde, ker ne more drugače — pa vendar nisem imela —"

Povedala ti bom, kaj mi je moj prijatelj Hegen nekega dne dejal tu. On zaničuje ženske odkrito in pošteno — in nima prav! Me, me nimam spoštovanja do samih sebe, razen tega pa smo tako lene, da se nikdar ne odločimo resno, da bi pričele same kovati svoje življenje in svojo srečo, s tem, da bi delale in se borile. Ni tihem se me vse vdajamo upanju, da bo prišel kak moški in nam poklonil srečo, tako da bomo rešene vseh naporov. Najzanesljivejši med nami, ki jim roji po glavi samo brezdnele, lipe in zabava, se obsesijo na vrat tistemu moškemu, ki jim lahko oskrbi to v najobilnejši meri. Če pa je med nami katera, ki čuti res po človeško in ki stremi za tem, da bi bila malo čvrstejša

in finejši človek, ter se resno prizadeva to, se tudi ta v svoji podzavesti vendarle nadeja, da ji bo prišel kak moški pol poti naproti in ji s svojo ljubeznijo pomagal lažje priti do cilja.

Nekaj časa že delamo — čisto pošteno in v redu. Tudi veselje do dela imamo. Čisto na skrivaj pa le pričakujemo neke vse večje radosti, nego si je moremo priboriti s svojim poštenim prizadevanjem, nečesa, kar naj bi nam padlo v naročje kot darilo. Nikdar in nikoli se ne povzpemo ženske do tega, da bi nam delo nudilo najvišje zadoščenje."

"Pa misliš, da delo samo moškemu zadošča kdaj? Nikdar ne!" je rekel Gram mirno.

"Gunnarju na primer že. Lahko se zaneses na to, da bo on zmerom vedel odkazati ženskam pravo mesto v svojem življenju — kot neki brezpomembni zadevi."

Gram se je zasmejal.

"Koliko pa je prav za prav star ta tvoj prijatelj Hegen? — Že zavoljo moza samega upam, da bo sčasoma pričel malo drugače gledati na to tako odločilno stvar v življenju."

"Jaz pa ne," je rekla Jenny burno. "In upam, da se bom tudi sama navadila kdaj odkazati pravo mesto tem ljubezenskim brkljarim —"

"Streliš jasna, Jenny, saj govoriš, skoraj bi rekel, kakor razumeš, pa vem, da si veliko pametnejša." Gram se je tegobno nasmehnil. "Ali naj ti povem par besed o tem, kar vem o ljubezni jaz, moja mala?"

Ce ne bi veroval vanja, kako bi potem mogel imeti le trohice vere v ljudi — in v samega sebe? — Ali res ne moreš razumeti, Jenny — da, bože mili, kaj nemara res misliš, da se samo vam ženskam zdi življenje nesmiselno in se čutite v srcih zmizle in prazne, če nimate ničesar drugega, kar bi ljubile, razen svojega dela — samo tega izžarevanja samega sebe — ničesar drugega, na kar bi se mogle zanašati! Ali meniš, da je kje na svetu duša, ki ne bi poznala ur, ko zdvoim o sami sebi? Ne, dete moje, nam vsem je potreben drug človek, pri katerem lahko takorekto naložimo, kar imamo najboljše, svojo ljubezen in svoje zaupanje — in glej, ta banka mora biti taka, da se lahko zanašamo nanjo."

Ce ti rečem, da je bilo vse moje življenje od moje poroke dalje pravi pekli, niso to prehu-de besede. In da sem na vse zadnje kljub vsemu zdržal, je deloma za to, ker sem izhajal iz misli, da opravičuje Rebekina ljubezen na neki način njo samo. Vem, kaj ona zdaj občuti: neko nizkoto in sirovo veselje nad svojo močjo, da me muči in ponižuje — ljubosumnost, zagrenjenost — neko nakazo, ki se je rodila iz prevarane ljubezni. Ali ne razumeš, da vidim jaz v tem neke vrste zadoščenje za svoj čut pravičnosti? To je en vzrok moje nesreče. Varal sem jo, ko sem sprejel njeno ljubezen, brez namena, da bi ji vračal vso ljubezen, s skrivnim preudarkom, dati ji nekaj drobtinice, neko beraško miloščino namestu ljubezni — med tem ko mi je ona sama dala, najboljša kar je imela."

Ce pa življenje tako neusmiljeno kaznuje vsako pregreho zoper svetost ljubezni, je to zame dokaz, da je to najsvetejša v življenju, in da bo življenje tega, ki ostane zvest svojemu hrepenenju po ljubezni, poplačalo z najčistejšo in najkrasnejšo blaženostjo."

Nekoč sem ti pravil o ženski, ki sem jo vzljubil, ko je bilo že prepozno. Ona me je ljubila že iz najhujših otroških let — ne da bi bil kdaj pazil ali se menil za to. Ko je slišala, da sem se oženil, je vzela drugega, ki se je rotli, da ga bo s tem rešila in dvignila. Da, vem, ti se rogaš takim reševalnim poskusom. Ali povem ti, dete, da ne moreš soditi prej, dokler ne boš videla kdaj moškega, ki si ga ljubila iz vse svoje duše, v objemu druge, tako da se ti bo tvoje življenje zazdelo brez vsakršne cene, in dokler ne boš slišala izgubljenega človeške duše, ki te bo prosjajala, da jo otmi njenega nevrednega življenja."

No, Helena je bila nesrečna in jaz takisto. Sešla av se opet, se razumela in se sporazgovorila. To sicer ni bilo tisto, kar razumejo ljudje pod srečo — pa vendar — Oba so naju vezale sponke, ki se jih nisva spala raztrgati. (Dalje prihodnjic.)

Pokvarjen stroj

Inženir Hamilton, šef laboratorija ene največjih tvornic za stroje, je dejal pri kosilu svoji ženi:

"Lidija, nocoj me ne pričakuj doma ob navadni uri. V tvornici imam neko delo. Preizkusiti moram neki stroj. Popravljala sva ga skupaj s konstruktorjem, pa si lahko misliš, da me zanima, kako bo funkcioniral. Ti poskusi bodo trajali morda več dni, ker je treba računati za nepredvideni ovirami..."

Lidija je pozorno sledila močnim besedam, toda že pri prvem stavku jo je obšel neki čuden občutek. S široko razprtimi

očmi je sledila besedam, potem si je začela griziti ustnice, da bi prikrila notranje razburjenje. Rekla ni nič, samo mislila si je:

"Roland zdaj prav gotovo laže..."

Sluškinjo, ki je v tem trenutku stopila v sobo, da bi nekaj vprašala, je odslavila z izgovorom, da nima časa. In potem je izgovorila potihoma, čisto zase:

"Prekleti stroji..."

Z močnim nista spregovorila o tem niti besedice več. Roland je odšel popoldne v tvornico kakor običajno a Lidija se ni mogla nikakor umiriti. Nehotoma so jo obletavale čudne misli in obhajali čudni občutki. Saj to ni bilo prvič, da je bil Ro-

land zaposlen v tvornici preko časa, a danes se ji je zdela stvar nekoliko bolj sumljiva, zato je bila vznemirjena.

Se bolj sumljiva se ji je videla stvar, ko se je spomnila, da se je na Rolandovem obrazu zarisal neki čuden smeh. Prav ta smeh, ki je spremljal možovo pripovedovanje o poskusu s strojem, je zbujal v duši Lidije močan dvom. Lidija je bila prepričana, da se skriva pod preizkuševanjem stroja nekaj drugega kakor nadurno inženirjevo delo.

"Pa saj to ni mogoče nič drugega nego nervoznost!" je rekla napolneno in se oblekla. "Moram nekoliko na zrak, morda mi bo koristilo."

Stopila je na ulico in sedla v prvi tramvajski voz, ki se je ustavil na progi. Ker ni imela določenega cilja, se je zapeljala kar v središče mesta. Skozi okno je zrla mimoidoče. V sredini mesta je hotela izstopiti, a prav tedaj jo je nekaj zblo dlo v srce.

Iz velike trgovine je videla stopiti svojega moža z elegantno žensko v družbi tujega gospoda...

Tramvaj se je ustavil na postajališču. Lidija je gledala in videla, kako se je trojica ustavila in se pomenkovala. Nato je započela svoje oči v elegantno žensko postavo.

"Saj to je vendar Ida!" ji je šinilo skozi možgane, ko si jo je natančno ogledala. Da, bila je Ida, in Ida je bila Rolandova mladostna ljubica. Torej ni imel Roland nobenega opravka s strojem. Noben izum ni terjel njegove navzočnosti v tvornici. Njegov čas je zahtevala Ida in moški, ki je bil zraven kot tretji, ni mogel biti nihče drugi kakor Idin mož...

Na naslednjem postajališču je Lidija izstopila. Trenutek je postala, ne da bi vedela, kaj naj stori. Hotela je kreniti nazaj in se pridružiti trojici. Potem si je rekla:

"Saj to ni pametno, to ne gre! Ne bojim se Ide, sigurna sem glede sebe. Dobro pa je le, da človek ve, pri čem je."

Dva dneva pozneje je povabila Lidija brata k sebi na kosilo. Veselo so se pomenkovali pri mizi in Lidija je na koncu dejala bratu:

"Rihard, kaj bi ti storil, če bi bil ženska, pa bi vedel, da te mož vara?"

Rihard jo je pogledal, se pogladil z roko po gladki bradi, se nasmehnil in dejal:

"Kaj bi storil? Nič. Moški smo že tako ustvarjeni, da moramo dirjati za ženskami. Proti temu ni lek. V najboljšem primeru se izravnava vse samo od sebe. Žena ne more moža poboljšati, samo čakati mora, da se mož vrne k nji. Veš, mi smo že tako ustrojeni, da ne moremo odoleti temu, če vemo, da nas kdo pričakuje, z nami ljubeznivo ravna. Skratka, ne moremo se ustavljati. Ne smemo pozabiti, draga sestra, da vsak išče udobnosti!"

Lidija je prestrašena poslušala bratove besede, nato je rekla: "Kaj bi na primer ti storil na mojem mestu, če bi vedel, da se ti bo Roland jutri zopet izneveril?"

Rihard se je zdrnil:

"Draga moja, saj to vendar ni mogoče. Popolnoma izključeno! Teorija in praksa sta dve stvari. Često je treba v praksi teorijo pustiti ob strani. Roland je, kolikor ga jaz poznam, tako lešen ob tujih ženskah; da se v tem pogledu lahko popolnoma zaneses nanj!"

"Pustiva njegovo lenost ob tujih ženskah," mu je segla v besedo Lidija. "Dovolj, da ti povem resnico. Tukaj ni po sredi nobena tujka ženska, ampak Ida, Rolandova mladostna ljubica, ženska, ki bi bila kmalu zavzela moje mesto ob njegovih straneh." Nato je Lidija pripovedovala bratu vse, kar je doživela prejšnji dan. Ko je končala, je Rihard povzel:

"Kolikor jaz vem, odpotuje Idin mož jutri v Boston. Vrnili se bo šele čez nekaj dni. Jutri popoldne bosta torej oba imela prost popoldan. Treba je onemogočiti ta sestanek."

Lidiji so sijale oči, ko je slišala tako govoriti brata.

"Dobro torej," je dejal čez čas Rihard. "Vse se bo uredilo. Evelina bo klicala jutri popoldne Rolanda k telefonu. Tvoj mož ne pozna natančno njenega glasu. Poklicala ga bo nekaj pred četrto uro in mu bo povedala, da njen mož iz nekih neznanih razlogov ni odpotoval v Boston, morda zategadelj, ker nekaj sumi zaradi Rolanda. Pripravila bo tudi, naj se ji nikar ne bliža več, ker postaja položaj nevaren."

Naslednji dan je sedela Lidija pri obedu zopet ob strani svojega moža.

"Drago, ne hodi danes v tvornico!" je moletovala z narejenim glasom: "Vzem si malo svobode! Ves uro prosti čas ubijaj v zahtevnem tvorničkem zraku. Ali ni škoda tvojega zdravja? Zdi se, kakor da nimaš zame nič več časa!"

Kdaj se začne vsa reč

Marsikdo mi ne bo verjel, da so tudi v vzgoji senzacije, velike in male. Velika senzacija je bila na primer, ko so pred tridesetimi leti duševno zaostali otroci, ki jih je učila Marija Montessorijeva, dosegli prav take uspehe, kakor normalni otroci drugih ljudskih šol. Že mnogo prej je bila senzacija Pestalozijev zavod. Takih senzacij tudi v našem času ne manjka.

Male senzacije pa se v vzgoji dogajajo vsak dan, vsak dober vzgojitelj jih je že doživel. S tako senzacijo prav posebne vrste, kakor sem jo doživel pred nekaj dnevi, pa se ne more postaviti vsak. Sedel sem v kavarni, da bi iz časopisnega zrcala videl, kam brede Evropa, ko sta prisledla star znanec in njegova žena, ki sta se šele pred dobrim mesecem poročila.

Kar na lepem mi ta znanec preseče razgovor o kolonijalnih zahtevah Rima in Berlina z vprašanjem, naj mu kot pedagog povem za dobro literaturo o vzgoji.

"O vzgoji?" se začudim.

"Da, o vzgoji," pravi, "rad bi se malo spoznal v teh rečeh, zlasti o vzgoji v prvi otroški dobi bi rad kaj vedel!"

Hitel sem mu pripovedovati naslove knjig iz domače literature, odsvetoval sem mu šušmarje in hvalih dobra dela, še Roditeljskega lista nisem pozabil omeniti.

Znanec si je vse pridno beležil, potem me je pa spet prekinil, češ, da mu navajam le po ljudno literaturo, da bi pa rad vedel tudi za znanstveno.

Zdaj kar nisem mogel več mirno vprašanja:

"Mar se misliš specializirati za pedagoga?"

"Toda mucika, danes imam nujen opravke!" se je izgovarjal Roland. "Danes pride na vrsto najvažnejši poskus. Dogovorjeno je, da se snidemo ob devetih. Takorekto odločen sestanek..."

"Škoda," mu je presekala besedo Lidija. "Ali si že pozabil, kakšen dan je danes? Danes pred šestimi leti sva se seznanila. Se veš, kako je bilo? Na tenišču... Spominjam se te, kako si bil eleganten, lep mladenič. Popolnoma drugačen kakor si zdaj! Če bi ostal takole pri meni, bi obnavljala spomine..."

"Jutri mogoče, draga Lidija, jutri!" se je branil Roland. "Danes moram biti točno ob petih na mestu!"

"Bom pa jaz telefonirala v tvornico, da ne moreš priti."

"Ne gre!" je kratko odrezal Roland.

V tem frenutku je zazvonil telefon. Kazalec na uri je kazal štiri. Roland je vstal od mize in vzel v roko slušalko.

Lidija si je zakrila obraz z rokami. Ni hotela videti, kako se bo odigral dogovorjeni prizor z bratovo ženo. Srce ji je močno bilo.

Čez nekaj minut je Roland položil slušalko na vilice in rekel: "Sprememba. Lidija, pravkar so mi sporočili iz tvornice, da je nastala napaka pri stroju. Zato ne bo preizkušnje."

"Saj to je sijajno!" je vzkliknila Lidija in zdela se ji je, da se je njeno življenje pomaknilo zopet za šest let nazaj. Toda samo za trenutek. Kajti potem se je zresnila in dejala: "Kakšni pa ste vi moški po svoji naravi? Nekaj popoldanskih ur utegnate žrtvovati svoji ženi šele potem, ko se vam pokvari stroj..."

Člani senatnega odseka za militaristične zadeve odhajajo iz Bele hiše po konferenci s prednikom Rooseveltom.

"Ne," pravi, "pač pa bi rad bil oče, ki kaj ve o vzgoji." In žena je še dostavila: "Saj sem končala učiteljske in nekaj vem o metodiki in didaktiki, o vzgoji pa smo tam slišali prav malo!"

Vidite, tako sem doživel kar dve mali senzaciji: zgodilo se je čudo, da se starši pripravljajo k temeljitejšemu študiju vzgojnih vprašanj, še preden so dali otroku življenje, in našel sem učiteljico, ki prostodušno prizna, da o vzgoji malo ve. Sklenil sem, da ju presentim z nepričakovanim vprašanjem, misleč, da spadata med tiste ljudi, ki menijo, da se vzgoja začne šele tedaj, ko se otrok dobro zaveda svojih dejanj.

"Kdaj pa bosta začela vzgajati svojega otroka?" sem vprašal.

"Že pred rojstvom," je odgovorila žena. "Prav za prav začnemo v vzgajanju nas samih. Kdor čuti odgovornost do bitja, ki mu bo dal življenje, se pač mora tudi pripraviti, da bo to življenje prav vodil."

"V tej smeri prav nič nisem v zadregi," je dostavil mož. "Saj vendar vem za smoter svojega življenja in za pravice doraščajočega rodu. Mislim, da me instinkt ne vara, z dobrim zgledom in doslednostjo menda ne bom zagrešil pravih napak."

Kdaj pa se vzgoja začne in kdaj konča, se zdi čudno vprašanje, saj vendar ni takih jasnih mej in menda tudi ni ostrih mej med vzgojo in ostalimi vplivi na otroka!"

Pritrdil sem in vprašal, kaj da je prav za prav vzgoja. Odgovorila je žena, ki ji je kot učiteljici bil odgovor pač lažji:

"Zavestno vplivanje na oblikovanje človeka!"

"Vidiš," je hitel mož, "tu sem pa že v zadregi: kje pa poznam toliko dušeslovja in vzgojskega, da bom v vsakem trenutku vedel: tako in tako moram postopati, če hočem, da bo otrok tako reagiral. Prav zato hočem tudi študirati! Kaj na primer vem o dojenčku?"

"Pri dojenčku je prvo skrb za zdrav telesni razvoj!" sem odgovoril. "Kakšna senzacija pa je bila za naše stare mame, ko so

mlade matere kar na lepem hale povijati dojenčke v tiste mučniške povoje! Najbolj zrak, naj brca, to je znanj!"

"Pa vzgoja v tej dobi?" je pobarala žena. "Vzgoja? Posredna vzgoja v tej dobi prav važna. Posredno je mu čim več vtisov. In niti se ne vdaajte njegovi tiraniji. 'Zdaj misliš na vekanje otroka,' se je nasmehnil mož."

"Tudi na vekanje otroka ne alim," sem odvrnil. "Saj veš, trok veka, kadar občuti neugodje. Tisto vekanje ni prav zavestno. Navaden refleks je neugodja, kakor na primer koda, mokrota, mraz in bolečina izprožijo tisto vekanje. Na vekanje pa prihitijo odrasli, pravijo neugodje in povzročajo ugodje: skrbje, da dobi mleko, da ne leži v mlaki, da je toplo. In počasi se tisti neveden refleks vekanja izpreme v smotno terjatev. Otroka veka, da bi prišla mati in mu vzročala ugodja. Ne vdaite se tedaj! Naj veka, ko ne bo ugodja, bo odnehal. Otroka tako v tej zgodnji dobi niste namudili, da se mora zgoditi njegova volja in da vas lahko izrazi kolikor hoče."

"Saj je to prav preprosto: sledno se ne smeš vdajati njegovim muham." "Zal smo morali prekiniti razgovor. Odšel sem prav dobre volje in vesel, da sem vendar krat srečal starše, ki vedo o starodavno resnici, da se viga ja začne že pred samim rojstvom otroka. Če bosta tudi resnici uveljavila svoje nazore, si bosta prihranila mnogo skrbi v poznejših letih. Najvažnejši zmerom začetek: za razvoj človeka so pač temeljna prva leta življenja."

SLOVENSKA NARODNA PODPORNKA JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in še posebej list Prosveta za korist, ter potrdi agitacijo svojih društev in članov za propagando svojih idej. Nihče pa ne za propagando drugih političnih organizacij. Vsaka organizacija, ki običajno svoje glasilo. Torej slika, rični dopisi in pisanila drugih političnih organizacij in njih društev ne se ne pošilja na list Prosveta.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Fe škopu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in priložiti eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine in eni naročnik. List Prosveta stane na vse enako, na člani ali družine \$0.00 na eno leto naročnine. Kar pa člani že plačajo pri anketiranju \$1.50 na tednik, se jim to priložijo k naročninu. Torej sedaj ni vrzoka, redi, da je list predrag za člani SNP. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Člen lista Prosveta je:

Za Zdrav. državo in Kanado \$0.00	Za Cileiro in Chicago je...
1 tednik in..... 4.00	1 tednik in..... 4.00
2 tednika in..... 3.00	2 tednika in..... 3.00
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 2.40
4 tednike in..... 1.90	4 tednike in..... 1.90
5 tednikov in..... ali	5 tednikov in..... 1.50

Za Evrope je.....\$0.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebne vsote denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNP, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupaj naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNP, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime.....Čl. družina \$.....

Naziv.....

Ustavite tednik in ga pripisite k moji naročnini od sledenčih članov moje družine:

2).....Čl. družina \$.....

3).....Čl. družina \$.....

4).....Čl. družina \$.....

5).....Čl. družina \$.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....